Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
петак
2 августа
1940

Година VI
Бр. 180(1.565)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази сваког дневно осим понедељника
Примерак 1 Д
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефони: 21-05 — 21-06, 16. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 53.460 — Поштански фах број 128 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Између румунске и бугарске владе почели су разговори о претстојећим преговорима о проблемима Добруџе

Румунски посланик у Софији вратио се авионом из Букурешта и донео бугарским државницима поруку румунске владе

У Букурешту и Будимпешти се демантује да ће у Араду бити одржана конференција између румунске и мађарске делегације

Софија, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

Румунски посланик г. Филоти вратио се јуче авионом из Букурешта.

Г. Филоти био је примљен код претседника владе г. Филова и министра иностраних послова г. Попова.

Сазнаје се да је г. Филоти са бугарским државницима разговарао о претстојећим преговорима између две земље о проблемима Добруџе.

Букурешт, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

Са меродавне стране демантују се вести које су шириле стране агенције да ће доћи између Мађарске и Румуније до конференције која ће се одржати у Араду. Ова вест је такође демантована из Будимпеште.

У СОФИЈИ СУ ОПТИМИСТИЧКИ РАСПОЛОЖЕНИ

Софија, 1 августа. (А. А.) — Агенција Стефани јавља:

Владини кругови придају велики значај изјавама које је румунски министар иностраних послова г. Манојлеску дао штампи, а у којима се потврђује да ће румунска влада дати конкретних доказа своје добре воље за утврђивање пријатељских односа са суседним државама.

У Софији се наглашава да су изјаве г. Манојлеска такве природе да ће имати позитивног дејства на даљи развој ситуације у дунавском и балканском простору.

—ooo—

Ускоро ће бомбардери израђени у Америци без спуштања пристизати у Енглеску

Лондон, 1 августа. — (А.А.) Рајтер јавља:

Ускоро ће бомбардери израђени у Америци из Канаде без спуштања пристизати у Енглеску.

—o—

Турска није упутила трупе у источне крајеве

Анкара, 1 августа. (А. А.) — Анатолска Агенција јавља:

Анатолска Агенција овлашћена је да изјави да су неосноване вести неких страних дописника агенција и радио да је турска влада одаслала трупе у источне крајеве.

У Берлину се наглашава да у вођењу рата против Енглеске не долази у обзир тактика која је била примењена у рату против Француске

»Када се чује питање: када ће, најзад, Немачка ударити? — онда се може рећи: она удара од пре пет недеља, од дана примирја, сваког дана и сваког часа«

Берлин, 1 августа. — (А. А.) ДНБ јавља:

Од времена када је завршен рат у Француској, чести војна гледишта сада стоје на другом месту иза политике, утолико више што се не виде никакве веће операције. Као што се јуче излагало од стране војних кругова, из тога је произашао утисак да Немачка сада води и рат против Енглеске само са пола снаге.

У истим тим круговима изјављује се даље да ништа не би било погрешније него такво једно тумачење. Немачка води рат против Енглеске исто тако одлучно и с веровањем у победу као што је водила рат против Пољске и Француске. Цео терет овога рата почива само на плећима неколицине хиљада људи, на посадама подморница и борних чамаца, као и авиона. Вођење рата против Енглеске, разуме се, друкчије је него што је било против Француске, где је ступила у акцију маса људи.

Сретства која се сада употребљавају у борби против Енглеске не дозвољавају због спољашње врсте оружја стављање у акцију само једног ограниченог броја бораца. Немачке подморнице и брзи борбени чамци, борбени и ловачки авиони, могу се упоредити са врхом мача који се налази у рукама искусног борца. Овај борац је немачки народ. Када се чује питање: када ће, најзад, Немачка ударити?, тада се може рећи: Она удара од пре пет недеља, од дана примирја, сваког дана и сваког часа. Сваки дан доноси нове успехе подморница, успешне нападе немачких брзих борбених чамаца, нападе борбених авиона, и успешне ваздушне борбе немачких ловаца над Каналом и над енглеском обалом. Све ове акције захтевају од сваког учесника срчаност и пожртвовање у највећој мери. Оне осетно погађају Енглеску.

Даље ти исти кругови веле да су немачке поморске јединице, према саопштењу врховне команде, од 25 јуна до 31 јула потопилиле укупно 936.000 тона енглеских трговавачких бродова. Тај број одговара просечномном недељном губитку од 187.000 тона, а. Немачке ваздухопловне снаге јавиле е су за исто време потапање 334.000 тона. Према томе, у овом времену укупно о је потопљено 1,270.000 тона.

Губитак од преко 250.000 тона недељно ни Енглеска не би могла да подноси дуго. Овде се ради само о минималним бројевима, јер ту нису обухваћени многобројни трговачки бродови који су тешко оштећени бомбардовањем.

У истом времеменском добу Енглеска није ништа мање изгубила до 370 авиона. Стварни губици Енглеске у авионима морају се далеко више процењивати, пошто многи погођени авиони ни су више за употребу.

„ДОЈЧЕ АЛГЕМАЈНЕ ЦАЈТУНГ" О ВАНРЕДНОМ ДЕЈСТВУ БЛОКАДЕ

Берлин, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

Чињеница да Енглеска намерава да затвори или је већ затворила своју највећу луку у Лондону, говори, према схватању листа „Дојче Алгемајне Цајтунг", јасније од свих изјава у енглеском парламентуу о ванредном дејству блокаде.

Очевидно је да се тиме жели да се блокада саме ЕЕнглеске на тај начин прикрије што се о блокади других земаља говори и о томе наказне вести у свет протурају. Тако су недавно Енглези објавили да Сједињене америчке државе већ сматрају да морају размишљати о томе како ће Европу, која због енглеске блокаде гладује, снабдети животним намирницама.

„Локал Анцајгер" пише такође иронично о енглеској одлуци да трговина неутралних држава са Европом мора бити стављена под британску контролу. Лист вели да је то све покушај застрашивања. Велика Британија није могла досада да успешно изврши блокаду Немачке, а још мање може извршити блокаду целог континента, јер Велика Британија нема за то стварне снаге. Британске мере не могу погодити Немачку. Уосталом, британска самовоља зависи од тога да ли се неутралне државе даду застрашити.

„ПОПОЛО Д' ИТАЛИЈА" ПИШЕ ДА СЕ СТРАХОВИТА ОФАНЗИВА СИЛА ОСОВИНЕ РАЗВИЈА НАЈБРЖИМ ТЕМПОМ ПРОТИВ ЕНГЛЕСКЕ НА СВИМ ПОМОРСКИМ ЛИНИЈАМА

Милано, 1 августа. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

У свом данашњем издању „Пополо д' Италија" доноси чланак под насловом „Харонова барка".

У том чланку каже се да се страховита офанзива сила осовина развија најбржим темпом против Енглеске на свим поморским саобраћајним линијама. Енглески губици, чак ако се усвоје сами британски подаци, су страховити. Велика Британија дневно просечно губи 30.000 тона бродовља и 50.000 тона у роби. То значи да је Енглеска изгубила већ 1 милион тона бродовља и 1,5 милион тона робе. Све то је тек само увод. Енглеска тражи помоћ од Америке, али Америка одговара да тек треба да диже фабрике и израђује авионе.

Амерички претставнички дом изгласао је нове допунске кредите за државну одбрану у износу од 75 милијарди долара

Вашингтон, 1 августа. — (А. А.) Днб јавља:

После дискусије која је трајала три часа, претставнички дом примио је са свима против једног гласа нове допунске кредите за државну одбрану у износу од 74,96 милијарди долара.

Ово је највећи кредит који је икад у Сједињеним Америчким Државама одобрен путем једног јединог закона.

Програм за чије извршење има да служи овај кредит предвиђа, између осталог, грађење неких 200 ратних бродова разних типова, као и набавку оружја и опреме за војску од 1,200.000 људи. Даље програм предвиђа набавку резервне опреме за 800.000 људи, грађење 19.000 авиона свих типова и давање кредита америчкој индустрији ради проширења појединих фабрика и уопште ради оспособљавања америчке индустрије оружја и ратног материјала за савлађивање ових огромних порудбина.

Овим накнадним кредитима буџет америчког министарства војске за 1941 год. повишен је на 6,8 милијарди долара, а буџет мин. морнарице на 3,2 милијарди долара. Закон о овим ванредним кредитима још једном санкционише већ раније дато законско овлашћење претседнику г. Рузвелту, по коме влада у случају потребе још у мирно доба може узети у државне руке свако индустриско предузеће важно за државну одбрану.

По изгласању у претставничком дому предлог закона о ванредним кредитима за одбрану државе хитно је упућен сенату.

—o—

Лорд Перт имао би да замени г. Авнола?

Женева, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

У круговима Друштва народа тврди се да је после отступања г. Авнола г. Черчил понудио његово место лорду Перту, који је иступио из министарства за информације и који је под својим ранијим именом, сер Ерик Драмонд, био годинама генерални секретар Друштва народа.

—ooo—

Гђа Табуи на путу за Вашингтон

Њујорк, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

Г-ђа Табуи, која је почет[illegible] ове недеље приспела са осталим француским новинарима у Њујорк, после краћег боравка отпутовала је за Вашингтон, где се нада, како је сама изјавила, да ће ступити у везу са водећим личностима Беле куће.

У овдашњим француским круговима верује се да је г-ђа Табуи дошла у Сједињене америчке државе као изасланик лондонског министарства за информације да би се заузимала за помоћ северне Америке у корист Енглеске.

После жестоких борби италијанске трупе заузеле су Курмук

Рим, 1 августа. — (А. А.) ДНБ јавља:

Са заузећем Курмука Италијани су сада продрли из Абисиније у горњи део Нила. После заузимања Касале Италијански фронт проширен је на јужни део Судана. Заузимању Курмука претходиле су дуготрајне брижљиве припреме.

Још пре рата Енглези су Курмук изградили у утврђење и добавили су велике количине муниције и провијанта. Са Курмука влада се над речном облашћу Белог и Плавог Нила, који за Судан и Египат имају велики значај. Према томе Курмук је имао за Енглезе велики стратегиски значај.

Италијанске трупе после жестоких борби заузеле су Курмук, нападајући са стране Гима. За време борби на јужном сектору суданског фронта истакле су се урођеничке трупе Аскари и племена Дубат. Нападу на Курмук претходио је брижљиво припремљен заобилазни маневар. После вишечасовне борбе, аскарским трупама пошло је за руком да освоје Курмук. Енглеске трупе су се повукле безглаво из града.

Наироби, 1 августа. — (А.А.) Рајтер јавља:

Војна команда у Наиробиу издала је синоћ следеће званично саопштење:

„У Добену, на 50 километара јужно од Мојале, сусрели смо јаке непријатељске формације. После жестоке борбе наше трупе прекинуле су битку. Наши авиони вршили су у тој области извиђања.“

Сан Сабестијан, 1 августа. — (А.А.) Агенција Стефани јавља:

Британска полузванична агенција објавила је преко радиа саопштење, у коме се признаје нов неуспех Енглеза на афричком бојишту, али је коминике стилизован тако да су у њему прикривене главне чињенице. Коминике је дат из Наиробиа и у њему се каже текстуелно да су непријатељске формације са британским одредима дошле у сукоб на 50 километара јужно од Мојале и да су британске трупе, после живе борбе и великих губитака нанесених непријатељу, прекинуле борбу.

Јасно се види шаљивост целог овог извештаја. Он се може упоредити са британским извештајима у којима се говорило како се британске трупе са успехом повлаче из Норвешке и Фландрије.

Пошто је завршено ангажовање чланова у Бановинском позоришту почело је спремање репертоара за претстојећу позоришну сезону

Као што смо јавили, Народно позориште Дунавске бановине „Кнеза Намесника Павла“ чини припреме за нову позоришну сезону, коју ће централна трупа отворити 1 септембра у Сомбору, док ће друга група гостовати од почетка сезоне вероватно у Крагујевцу. Пред почетак нове сезоне извршена је обнова глумачког и техничког особља у трупама. Ангажовање глумачког ансамбла и техничког особља за претстојећу позоришну сезону већ је завршено, тако да су данас у трупама почеле пробе. Трупе су знатно појачане ангажовањем добрих глумачких снага из других наших позоришта и свршених ученика Глумачке школе и Музичке и Уметничке академије из Београда. Највећи део досадашњих чланова централног позоришта и филијалне трупе у Крагујевцу потписао је уговор са управом позоришта и за ову годину. Тако ће у позоришту наступати и ове године добро познати уметници гг. Никола Митић, Љубиша Филиповић, Илинка Душановић, Каћа Шербан, Станоје Душановић, Бане Станојевић, Никола Стојановић, Сафет Пашалић, Радмила Петровић, Драгомир Кранчевић, Ружа Кранчевић, Милена Петровић, Александар Верешчагин, Станко Бурја и Горчило Николић. Ангажован је и г. Павле Шебешћен, из Сомбора, чија су два позоришна комада изведена у прошлој сезони на сцени овог позоришта и који је у прошлој години режирао неке комаде. Из Осијека је ангажована гђа Мара Кајтасова из Сарајева г. Витомир Качаник, из Ниша гг. Момир Андрић и Богобој Варађан, са Цетиња гђица [illegible]ка Петковић и гг. Михаило Милићевић и Срећко Цветковић, из Београда гђа Олга Животић, из Прага г. Љубиша Иличић, из Глумачке школе у Београду гђица Бранка Белић, из Музичке академије у Београду г. Силвије Бомбардели, композитор, и гђица Стефанија Барбие, из Уметничке академије у Београду г. Јован Путник, књижевник, као редитељ.

За филијалну трупу у Крагујевцу од старих чланова поново су потписали ангажман г-ђе Анка Мајценовић, Злата Чокановић, Злата Андрић, Ксенија Бабић, Милица Спиридиновић, Илинка Делић и гг. Раденко Алмажановић, Светислав Савић, Ђорђе Козомара, Милутин Мирковић, Радоје Гојкић, Владета Тодоровић, Лука Делић, Витомир Богдановић, Милутин Томић, Фаик Живојевић, Петар Милосављевић, Јосип Јукић и Стојан Јовановић. За нове чланове филијалне трупе у Крагујевцу ангажовани су г-ђица Нина Стимић, из Београда, гг. Душан Станојевић и Јован Јеремић са Цетиња и почетнице г-ђица Мила Гојкић и Мерима Козомара.

Од техничког особља за филијалну трупу у Крагујевцу ангажован је г. Риста Спиридоновић, администратор.

ПРЕТСЕДНИК ОПШТИНЕ Г. ДР. ПЕТРОВИЋ У БЕОГРАДУ

Претседник општине г. др. Милош Петровић отпутовао је данас пре подне званичним послом у Београд. Како сазнајемо, пут г. др. Петровића у вези је са исплатом помоћи Краљевске владе у износу од осам милиона динара за пострадале од поплаве.

У Кремљу је отворено седмо заседање Врховног Совјета

Москва, 1 августа. (А. А.) — ДНБ јавља:

Званично се саопштава да ће седмо заседање Врховног Совјета у СССР бити отворено у четвртак, данас, у Кремљу.

Савезно веће и Веће народности одржаће прво седнице за конституисање. Савезно веће састаће се у 14 часова, а Веће народности у 16 часова по московском времену. Време спољно-политичке изјаве г. Молотова објавиће се тек у току седница.

—o—

Потопљен „разарач Делајт“

Лондон, 1 августа. — (А.А.) Рајтер јавља:

Британски адмиралитет издао је следеће саопштење:

„Секретар адмиралитета са жаљењем објављује да је разарач „Делајт“ оштећен приликом непријатељског напада из ваздуха и да је одмах затим потонуо“.

Број људских жртава је мали.“

—ooo—

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Министар финансија г. др. Јурај Шутеј и министар при Претседништву владе г. др. Константиновић имали су јуче на Бледу дужу конференцију.

—ooo—

Делегација бугарског министарства пошта боравила је јуче у Новом Саду

Јуче је допутовала у Нови Сад делегација бугарског министарства пошта и телеграфа, која је неколико дана боравила у Београду, у друштву са помоћником министра пошта и телеграфа г. Милостиславом Циком, начелницима гг. Војом Поповићем и Пајом Бабићем и другим вишим чиновницима нашег Министарства пошта и телеграфа. Бугарске госте и претставнике нашег Министарства пошта дочекао је директор Поштанске дирекције инж. г. Славољуб Кучера са својим заменником и вишим чиновницима Дирекције.

Бугарски гости разгледали су фабрику кабела а затим знаменитости Новог Сада. После разгледања града и штранда, бугарски гости упутили су се на Венац, а одавде су се аутомобилима вратили у Београд.

—ooo—

У три реда...

ЛОНДОН, 1 августа. — Издато је званично саопштење у коме се каже да је у току јула оборено 240 непријатељских авиона. (Рајтер)

ЛОНДОН, 1 августа. — После извршене операције г. Чемберлен се нагло опоравља. Лекарски извештаји неће се више објављивати. (Рајтер)

ЛОНДОН, 1 августа. — Енглеска влада одлучила је да пусти на слободу извесних категорија интернираних Аустријанаца и Немаца. Пустиће се лица старија од 17 па до 70 година, која су болесна или су инвалиди, или су пак запослена у извесним британским предузећима, например као специјалисти у ратној индустрији, зуботехници, медицини итд. (Рајтер)

ВАШИНГТОН, 1 августа. — Претставнички дом препоручио је, сходно жељи г. Рузвелта, да се стави на расположење четири хиљаде 96 милијарди долара за изградњу друге океанске флоте и за наоружање војске од два милиона људи. (ДНБ)

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

ПАРАЛИЗА У НАШЕМ ПОЛИТИЧКОМ ЖИВОТУ

„НАПРЕД“ (Београд):

Наша унутрашња политика добија све јаснији и све одређенији карактер дириговане ауторитативне политике. Та њена карактеристика није нова, али се она данас много јасније уочава. Има више разлога, што је то тако. Отсуство народног претставништва није, међу њима, најважнији. Народно претставништво, и док га је било, није у нашем политичком животу последњих година играло значајну улогу, јер је још онда оно било резултат дириговања једне, увек преко целог државног апарата нарочито фаворизиране партије. Ми смо, у ствари, скоро неосетно и постепено потпали под ауторитативан режим, и ако смо иначе и даље задржали све форме ранијег политичког живота. Та спољна форма држи нас у заблуди и доводи у комичну ситуацију, да на дугачко и на широко расправљамо преко штампе о потреби напуштања једнонга политичког система, који је код нас већ одавно престао да живи у суштини. Најинтересантније је још, да се у нашем примеру, који је већ давно престао да претставља макакав одређен политички систем, траже и налазе разлози против извесних, а за извесне друге системе. У самој ствари, наш политички живот је толико дезорганизован, толико разбијен, и толико изишао изван свих оквира, који нормално треба да држе један политички поредак, да се у нашу средину, без претходних дубоких реформа и припрема, не може трајно пласирати никакав солидан систем.

Код нас је у суштини на снази један ауторитативни режим, иако тај режим не почива ни на коме опште познатом политичком ауторитету. То је друга карактеристика наше стварности. Државни апарат служи као подлога таквоме режиму. И у другим ауторитативним, као и осталим, режимима државни апарат игра важну улогу, али тамо он није једини елеменат владања, и тамо увек постоји једна одређена политичка и социјална концепција, чијем остварењу служи државни апарат. Нашем режиму недостаје таква једна одређена политичка и социјална концепција и то је трећа карактеристика наше стварности.

Политичка парализа у нашем јавном животу и даље непрестано траје. И данас када се судбоносни проблеми пробијају своном снагом напред и, може се рећи, сами себе стављају на дневни ред. Данас о њима говоре и звани и незвани и то више незвани но позвани. Али се реч наших политичких организација, ни мишљење наших политичких људи нигде не чују. Масе народне остају без оријентације у питањима за која осећају да им је везана и сама судбина.

Пред максимирањем цена угљу

Београд, 1 августа.

Сазнаје се са добро обавештене стране да ће Уред за контролу цена у најскорије време максимирати цене угљу. Цене угљу биће одређене франко пудник. У ту сврху, према нашим поузданим информацијама Уред ће послати своје стручњаке да на лицу места, а на основу књига и прошлогодишњих цена, одреде производне трошкове, који ће послужити као база за цене које ће бити прописане.

Редовно купање у Новосадско минерално одно води значи: здравље

У свом експозеу о новим буџетским дванаестинама министар финансија г. д др. Шутеј је нагласио да се влада при њиховој изради руководила принципом највеће штедње

»Ако се ипак није могло избзбећи повећање кредита, то долази у услед тога што се желело да се омогући правилно функционисање државногог апарата и подмирење најважнијих х државних потреба«

Љубљана, 1 августа. — Министар финансија г. др. Јурај Шутеј дао је синоћ преко радиа експозе о новим буџетским дванаестинама које су донете за месец август, септембар, октобар, новембар и децембар 1940 године и јануар, фебруар и март 1941 године, а данас ступају на снагу.

Прве четири буџетске дванаестине донете за период април—јули 1940 и дванаестине за период август 1940—март 1941 чине уствари један буџетски период и претстављају буџетску годину 1940-41.

Укупна сума свих дванаестина буџетске године износи 14 милијарди 708 милиона 272.576 динара. У поређењу са буџетом за 1939-40 годину, који је по одбитку кредита пренетих на Бановину Хрватску износио 12,327.909.525 динара, буџет за 1940-41 годину показује повећање од две милијарде 380.363.051 динара или 19.30 од сто.

Нових осам дванаестина у поређењу са прве четири дванаестине узете у двоструком износу не показују никакво повећање ве већ напротив смањење од 49 милиона 2а 230.272 динара или 3.04 од сто.

Закључујући си свој експозе, министар г. др. Шутеј је је нагласио да су изванредне прилике ує у Европи биле пресудне и за израду ду буџетских дванаестина за 1940-41 годиндину. Краљевска влада се старала да при ри изради Уредбе о буџетским дванаесшестинама спроведе принцип највеће штштедње, а, ако се ипак није могло избезбећи повећање кредита, то долази услеслед тога што се желело да се омогући пи правилно функционисање државног апаапарата и подмирење најважнијих државкавних потреба. Штедети на битним државкавним потребама било би на штету држажавних интереса, данас, када све енергијеније мора да се усредсреде ка једном ци циљу: преброђивању данашњих тешких их времена у пуној заштити државних ви виталних интереса.

Буџетске двананаестине за буџетску го дину 1940-41 имимају задању да омогуће прелаз из данашашњих ванредних прилика у нормално стастање.

Одлуком бана г. др. Кијурине

одређен је састав бановинскског Одбора за стране радникке

У циљу правилне примене Уредбе о запослењу страних држављана, бан г. др. Бранко Кијурина је својом одлуком одредио састав Одбора за стране раднике код Банске управе, чији је делокруг давање мишљења по молбама и жалбама поднетим у циљу добијања дозволе за запослење страних држављана, кас и по осталим питањима која се односе на запослење страних држављана. Одбор сачињавају: шеф Отсека за социјалну политику г. Стеван Мајсторовић, бановински инспектор, као претседник Одбора; претставник Управног одељења Банске управе г. Илија Брковић, политичко-управни секретар, као члан Одбора, а г. Бранко Маширевић, политичко-управни секретар, као његов заменик; претставник Одељења за трговину, обрт и индустрију Банске управе г. Рада Главарданов, бановински виши саветник, као члан Одбора, а инж. г. Ждослав Хајдуковић, виши пристав, као његов заменик: референт инспекције рада као члан Одбора и то г. Желимир Атанацковић, помоћни секретар, за радно подручје: град Нови Сад, срезови новокањишки, великокикиндски, великобечкеречки, јашатомићски и вршачки; инж. г. Момчило Клокић, технички виши пристав ,за радно подручје: срезови бачкопаланачки, новосадски, сенћански, жабаљски и територија јужно од Саве и Дунава; инж. г. Јован Поповић, технички виши пристав, за радно подручје: срезови батински, дарђански, сремскомитровачки, румски, иришки, старопазовачки, земунски, тителски, ковачички, панчевачки, ковински, ад алибунарски, белоцрквански, старобечејскејски и сремскокарловачки; инж. г. Светислаелав Ристић, технички пристав, за радно по подручје: срезови суботички, сомборски, ки, апатински, бачкотополски, кулски, и оц оцачки с тим да у спорним предметима ма у одлучивању учествује само онај рефереерент Инспекције рада са чијег је радног вг подручја односни предмет; референт за за стране раднике Ђорђе Радић, бановинсински виши пристав, као деловођа Одбораора.

Претставниници Савеза удружења трговаца код бана г. дрдр. Кијурине

Бан г. др. Бр Бранко Кијурина примио је јуче у поднедне депутацију претставника Савеза удудружења трговаца, под вођством претсетседника г. Станка Лазића.

Како сазнајемемо, посета трговаца била је у вези са а упутствима Уреда за контролу цена. а. Трговци су г. Бану указали на немомогућност процентуалног одређивања зарараде, јер се проценти крећу од 5—10 10 од сто, док само режиски трошковиви код појединих велетрговаца износе 1 11—18 од сто.

Претставници и Савеза уједно су умолили бана г. дрдр. Кијурину да на надлежном месту г предузме потребне кораке како би се се осигурала набавка горивог дрвета за Војводину, која је у том погледу папасивна.

Г. Јеврем Томић у аудијенцији код Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника

Блед, 1 августа. — Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле примио је јуче после подне у аудијенцију претседника Београдске општине г. Јеврема Томића и потпретседника инж. г. Лазара Костића. После аудијенције г. Томић се вратио на Блед, где ће се задржати неколико дана на одмору.

АУТОМОБИЛСКИ ПУК ПРВЕ АРМИСКЕ ОБЛАСТИ ПРОСЛАВИЋЕ У ПЕТАК СВОЈУ СЛАВУ СВ. ИЛИЈУ

Аутомобилски пук Прве армиске области прославиће у петак, 2 августа, своју славу Св. Илију. Сечење колача обавиће се у 9 часова пре подне у кругу касарне „Војводе Мишића“. По подне војничко весеље. Домаћин славе је заступник Команданта, пешадиски мајор г. Драгољуб Љ. Ерић.

Од 1 септембра државним службеницима ће се исплаћивати ванредни додатак

Повишење ће износити 120-150 динара по службенику, а осим тога за свако дете по 50 динара

Љубљана, 1 августа. — Пошто је прочитао експозе о новим буџетским дванаестинама, министар финансија г. др. Јурај Шутеј дао је новинарима изјаву, у којој је изложио свој план за повишење принадлежности државних службеника, које треба да се исплаћује од 1 септембра ове године.

Министар г. др. Шутеј је нагласио да је морао да нађе средства да регулише питање државних службеника. Нашао их је у томе што је од 1 априла надаље задржано 200 милиона, а сада ће бити задржано даљих 100 милиона предвиђених расхода. Г. др. Шутеју је сада успело да редуцира буџет и да снизи материјалне издатке за 20 од сто. За повишење принадлежности службеника потребно је најмање 700 милиона динара.

Данас или сутра, према изјави министра г. др. Шутеја, биће објављена уредба, која је већ потписана, о ванредном додатку државним службеницима и пензионерима. Додаци нису велики. Искључени су сви они чиновници од четврте групе навише. Додатак ће примати сви државни намештеници до укључиво пете групе.

У исто време влада ће предузети најоштрије мере у погледу стабилизовања цена, како ово мало повишење не би постало већ унапред илузорно. Ово повишење ће износити 120—150 динара по службенику, а осим тога за свако дете по 50 динара.

Ова повишица не иде у оквир принадлежности које се убрајају у пензију или за било какве пореске или друге дажбине. Овај додатак не чини саставни део редовних принадлежности, него је посебан додатак. Од овог додатка не сме ништа да се одбија ни за порез ни за какве друге фондове. Овај додатак ће се исплаћивати све дотле док буду трајале ове ванредне прилике.

СЛОГИНА СТРАНА

Услови успеха Слогине акције

Редовно читам Дан и Слогину страну. Смернице друштва Слоге добро су управљене, али да се постигне успех, нису довољне само жалбе на зло стање и вајкање, по примеру слабића. Мора се прионути раду, брзо, смишљено и енергично, ма само помоћу оних средстава с којима се располаже. Најефикаснији почетак је лични пример вредноће и беспорочности, у средини у којој се живи.

Уобичајио сам да недељу и празничке дане проводим у селима. Одлазим сваки пут у друго село, изненадно, не долазећи ником нарочито у госте. Тиме добијам највише слободе кретања и могућности да несметано посматрам ствар ност, без оног вештачког декора који се обично спрема за госте. Престоницу напуштам суботом увече, коначим и обедујем у сеоској гостионици, а у недељу присуствујем богослужењу у сеоској цркви. Истог дана посећујем и читаоницу и друге организације, ако постоје, разгледам и уређење села и домова, па излазим и у поља, да бих видео како су обрађена. Радо ступам у додир са сељацима и сеоском интелигенцијом, клонећи се при томе сваког разговора о партиској политици и о баналностима. Избегавам и врђање сеоског самољубља, неопрезним натурањем својих савета. У гостиони за столом проводим се с друштвом у пријатном и питомом весељу, без пијанчења лумповања и картања. У свакој прилици користим се правом госта и ауторитетом културног човека да захтевам чистоту, ред и пристојност.

Према запажању свом и својих пријатеља, у српским селима, и с једне и с друге стране Дунава и Саве, нема развијеног друштвеног живота, као што се виђа у анационалним селима. У гостионицу се долази искључиво ради простог пијења, или банчења и картања. Стварно су гостионице у српским селима само за те сврхе удешене, а за пријем културних гостију немају ничег; кујна им је примитивна и невешто спремана; иако на извору производње, нема у њој јела од бољих врста сезонског поврћа, нема ни лепших сората воћа, ни меда, ни бутера, ни пршуте, ни квалитетног меса, ни разне домаће ђаконије. Вина су већином лоша, а ракије прави отров због садржине фузле, етера и цијановодоничне киселине коју одаје горчина и мирис на коштицу. Пристојног коначишта у српским сеоским гостионицама већином нема; ако се и добије соба, она је махом без светлости, свежег ваздуха, чистоће, па и најскромније удобности.

Црква је слабо посећена, а вера није далеко од сујеверја. Читаонице ретко има у српском селу, ако постоји, увек је без пољопривредних књига. Задруге вегетирају на нездравом корену. Певачких и музичких друштава има мало, без напретка, иако основане с одушевљењем; права и умилна српска мелодија ретко се чује. Цвећа и украсног шибља нигде довољно, или нимало, ни око домова, ни на јавним просторима, па ни око цркве.

Здравствено стање нашега сељака је слабије од других, а културни ниво нижи. Привређивање му је несавремено, јер стручних и поучних књига из пољопривреде нема, ни на дому, ни у својим организацијама. Варошани гости уносе у село на поклон, или на углед, луксузне предмете, а не доносе пољопривредне књиге. Интелигенција помаже тиме ширење моде и луксуза, прави рекламу страној индустрији, уместо да пропагира стручну књигу и кроз њу корисна знања из савремене пољопривреде.

Сурова натуралност у којој живи наше национално село не упитомљава се доста брзо улагањем потребне количине напора, физичких и умних. Колико се корова налази на сељачкој њиви међу усевима због недовољног рада, исто толико корова и стране уродице оставља интелигенција да расте у моралу, у обичајима, у језику, песми и народној уметности. Нигде у мешовитим насељима није наша интелигенција успела да заузме и одржи положај водећег друштва. Свуда се види културна инферирорност наше ителигенције и мора да констатује дегенерисање националне свести, са висине предратног самопрегорења на данашњи степен материалистичке амбиције. Према томе, погрешно се почиње непосредним просвећивањем народне масе, — важније је да се прво просвети и оспособи наша интелигенција за национални рад.

Обично код нас, кад треба да се ради за општи интерес, пребацује се надлежност на неког другог, а за уживање, права и користи сви су надлежни. Прем да је дужност сваког интелигентног појединца да својим примером и радом послужи културном, економском и националном унапређењу своје околине, ипак има задатака који спадају у надлежност организације као што је друштво Слога. Тако нпр. највећа мана наших људи је немање самодисциплине, а са овом ни друге врсте дисциплине неопходне за успешан рад и напредак сваке заједнице. Кад се, пак, зна да се самодисциплина усађује помоћу васпитања у пристојном понашању и карактерности, онда је најпречи Слогин задатак да путем штампе, јавних часова и школских предавања упозна све друштвене слојеве с правилима и прописима лепог понашања и с одликама јаког карактера. Развијањем тих квалитета углед наших људи и друштва добиће много, јер лепи манири импонују и освајају, а висока карактерност улива респект и код непријатеља. Док ружно понашање на дому и у друштву, а са слабим карактером, и при највишој школованости, одбија и пријатеље. Акција Слоге у том правцу морала би уродити плодом.

ТОМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ

*

Примедбе уредништва Слогине стране. Примећујемо да друштво Слога не износи само жалбе и вајкање, него активно ради на поправљању нашег села и друштва. Наша штампана Упутства траже од наших чланова и дисциплину и лепо понашење, а увек карактерност и несебичан рад. Тачка 7) гласи: Помагати слогу, љубав, поштовање грађана у месту. Чланови Слоге ће неговати другарство у месту, избегавати непристојне речи и разговоре. Шириће љубав према своме народу, Краљу и домовини. Чуваће наш језик, обичаје, ношњу. Нарочито учитељи треба у школи да спремају и васпитавају децу у свему добром. Пропагираће трезвеност међу децом и одраслима. Правиће с децом излете, учиће их патриотским песмама, хигијени, воћарству итд. Тако исто свештеници и остала интелигенција И на средњим, стручним и високим школама повереници ће упућивати омладину да ради на народном добру.

Унапређивање и васпитавање сељака

Док нису постојале Пољопривредне коморе, за сељаштво се бринула само приватна иницијатива. Разноврсне земљорадничке задруге оснивали су приватни људи. Оснивачи били су патриоте, али су набрзо на њихово место дошли професионални политичари да лове у мутном. У раније време добивали су свештеници, па често и учитељи, у име једног дела својих принадлежности мање или више земље коју су или сами обрађивали или давали под аренду. И многи други сеоски чиновници уживали су земљу. На овај начин сеоска интелигенција приближавала се сељаку и то је имало добар утицај. Како се све то показало недовољно и несигурно за унапређивање и васпитање сељака, а опште је познато да је у нашој држави најважнији сељачки елеменат, установљене су Пољопривредне коморе као полузваничне сељачке установе које се издржавају од доприноса поседника. Сву бригу за сељаке требало би да предузму те коморе и да имају толико чиновника, да своју велику дужност могу да врше.

Ми до данас нисмо видели да су Пољопривредне коморе предузеле целокупну бригу о сељаку. Прва брига треба да буде да се у сваком селу организују сеоски одбори који би купили податке о сељацима у свом месту. Ми овде са помешаним становништвом имали бисмо по селима и више одбора, према томе колико има народности. Ти одбори би, уз помоћ и сарадњу сеоске интелигенције, тачно установили стање села. Добили бисмо тачне податке о броју душа, о величини укупног поседа, о броју домаћинстава, о дуговању, о висини државне порезе, бановинске и општинске прирезе итд. Ови би се подаци после средили за цео срез. Видели бисмо стање свих народности. Видело би се колико земље пада на главу у једном селу на припаднике сваког народа. Сваке године могле би се установити промене, те би се видело напредовање или назадовање појединих народа. Опште правило је да човек мора тежити за сталним напретком, иначе мора пропасти: и застој значи пропаст. То би био задатак Пољопривредних комора. Вођење дневне политике у њима било би врло штетно

Много се пише о томе како наш српски сељак овде назадује. Ту треба помоћи. Сељачки живот и рад је врло тежак. Зато сељака треба организовати, да му живот буде пун разноликости, да би му се очувала духовна свежина, непорочност и солидност. Не напредује само онај сељак који сваке године купи по неколико јутара земље, него још и више онај који сваке године све боље обрађује своју земљу, те има све више прихода. На тај начин долази до све више сретстава, те подиже начин живота свој и своје породице, и добива све више снаге за рад.

Ми бисмо желели да видимо тако плодан рад у сваком засеоку, сваком селу, граду и свугде где има сељака. Тако би се могао пробудити сељак и створила би се здрава утакмица. Па би онда дошло културно и привредно подизање.

Мирко Бозитовац

Сомбор у његовом највећем дану

Када усталасана осећања народа преврну у захвалност, рађају се моменти у душама, достојни спомена и историје. Кроз Сомбор је протекло једно такво осећање, као бујица; понело на себи масе, донело у бујну, раздражену машту смирене, поштене радости. Ако великан понесе на своме имену ореол мучеништва, постаје идеал народних прегнућа. До јуче натмурена лица, претворила су се у благост. Ситне, свакидашње бриге су уступиле место, нечему, за које се не би могао наћи назив, јер је то, нешто, свемоћно диктирало осећајима. Огромне масе света величале су оно што је народ у своме срцу знао, носио. Сви су чекали да виде свога доброг, драгог краља. Застор је најзад спао. Сузе су миловале очекивану радост. Поносан, као негда, појавио се краљ. Он није био само кип, он је живео у срцима. Гледао сам масу. Била је узбуђена, хтела је да полети напред, да се успне до Њега. То није било напатворено одушевљење, то су биле искрене радости.

ПОЧЕЛЕ СУ СВЕЧАНОСТИ

А Краљ, уметнички вековечен, стајао је, у напрегнутој пажњи; као добри дух чувар, бдио је над масом, и у мачу, покретом одлучности, расуо је сигурност и свој краљевски благослов.

НЕНАД БУЗ. СИМИЋ

—o—

МИСЛИ

Волимо свој народ и своју отаџбину изнад свега и трудимо се да им, у овим тешким временима, помогнемо свим својим силама. Наши стари су, прегнућем и силним жртвама, извојевали слободу, створили лепу Југославију, а наша је света дужност да тековине сачувамо и унапредимо. Малодушни и кукавице, анационални људи који су готови да служе и непријатеље народа бедни су изроди и народ ће их презрети.

Одбацимо све личне амбиције и жеље, и радимо сви само за опште добро.

Сложимо се сви у поштеном раду, поштујмо своју прошлост, своје великане, свој језик, волимо једнаком љубављу све делове и сву браћу своје лепе отаџбине.

—o—

Адреса управе Слоге и уредништва Слогине стране: Нови Сад, Дубровачка пут, 17 Чек. рачун: Слога, друштво за просвећивање села бр. 59.548.

Фабрика стакла у Панчеву инсталисала је постројења за млевење жичног стакла

Панчево, 1 августа. — Сазнаје се да је Прва механичка фабрика стакла за прозоре а. д. у Панчеву извршила ново проширење инсталацијом постројења за млевење жичног стакла. Радови око инсталација већ су потпуно завршени, а свршене су и све формалности око пуштања овог постројења у рад.

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА ДАН!

УЗ МЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ ОД 24.— ДИНАРА ДОСТАВИЋЕМО ВАМ, ПРЕКО НАРОЧИТИХ РАЗНОСАЧА НОВОСАДСКО ИЗДАЊЕ ДАНА У СТАН ОДМАХ ПО ИЗЛАСКУ ЛИСТА ИЗ ШТАМПА.

Порески одбор заказао је расправе за 9, 10, 12 и 13 август

Порески одборо одржаће, у згради Дунавске финансиске дирекције у Новом Саду, у соби бр. 20/I, са почетком у 8 часова пре подне, расправе по овом распореду: 9 августа у погледу бачвара, бравара, механичара, електричара и инсталатера, 10 августа у погледу бунарџија, казанџија, колара, ковача и лимара (списак предлога пореских обвезника који потпадају течевини и порезу на пословни промет изложен на осмодневни јавни увид до 6 августа у Градском пореском финансиском одељењу за време званичних часова), 12 августа у погледу посластичара (списак предлога изложен од 31 јула до 7 августа) и 13 августа у погледу фотографа, тапетара, воскара, димничара, јорганџија, израде калупа и каменорезаца (списак предлога изложен од 1 до 8 августа).

Новосађанин отишао у у посету своме тасту у Крччедину па се напио и узбунио ццело село

Кад је ножем напао неке људе, сељаци су се дали за њим у потеру и на крају га лиинчовали

Крчедин, 1 августа. — Овде је дошло до крваве туче између Нестора Јовановића, земљорадника из Крчедина, и Живојина Лукића зв. „Цвеће" из Новог Сада. Лукић је пре неколико дана дошао из Новог Сада у госте код свога таста Стевана Грчића. Јуче се у једној гостионици напио и задиркивао госте. Тражио је да му тамбураши свирају, а кад су ови одбили, почео је да псује и да прети. Тамбураш Никола Лила је побегао да не би дошло до туче, али је Лукић пошао за њим са ножем у руци. На улазу кафане срео је Нестора Јовановића, па се окомио и на њега, када га је овај упитао зашто прогони тамбураша. Лукић га је на неколико места избо ножем и нанео му тешке повреде.

За овај случај убрзо је сазнало цело село и једна гругрупа младића дала се у потеру за Лукићкићем. Постепено се потера појачавала, је јер су се придруживали увек нови гониоиоци. Лукић је трчео испред својих гонюнитеља, који су надали велику ларму. Кад су трчали поред једне куће, где је била вршидба, сви радници су напустили посао и поіурили за Лукићем. На крају села су га стигли и линчовали. Претукли су га тако немилосрдно, да је Лукић задобио тешке повреде, те је пренесен у новосадску болницу.

Извештавам цењене муштерије да сам своју радњу
СИЕРА-радио преселио у Пашићеву ул. бр. 31
РАДИО ЛУКС, МАРКО ГОЗЛЕР

Нова градска кланица у Великој Кикинди

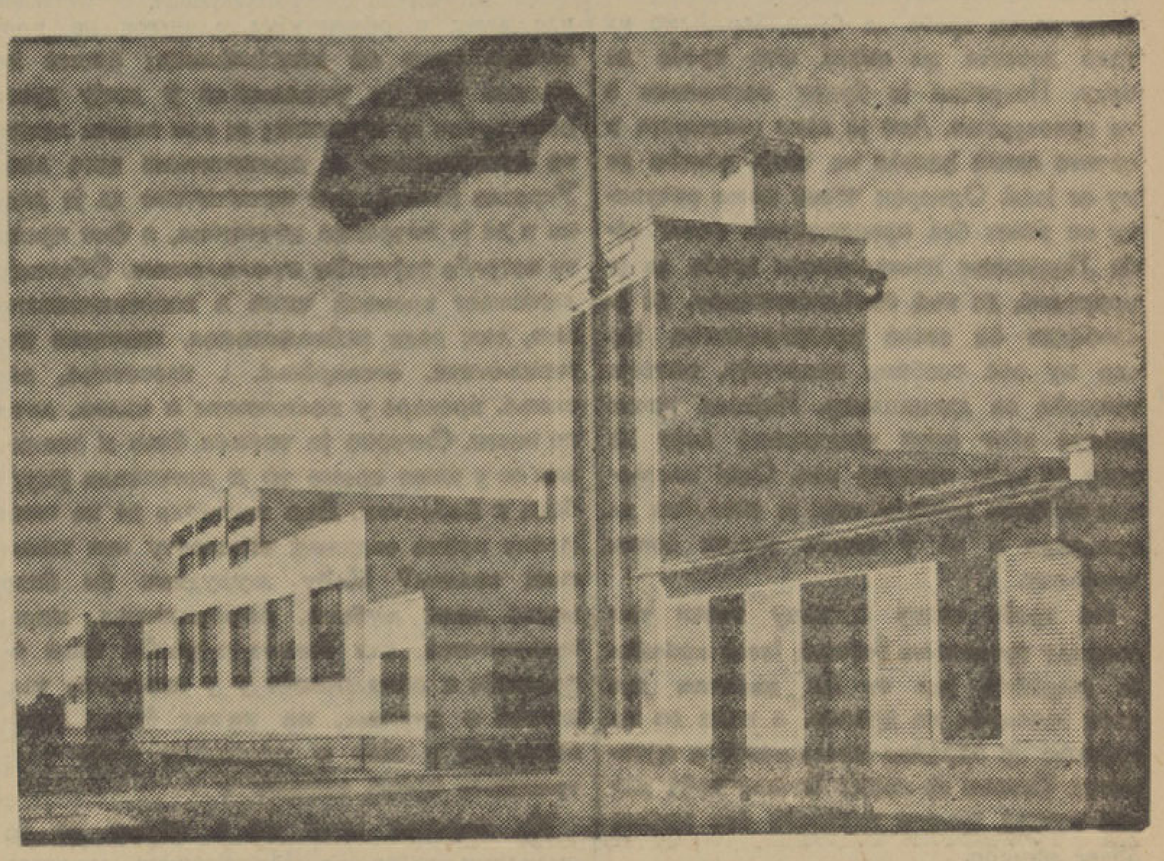

Велика Кикинда, 1 августа. — Као што је ДАН I јавио, Великокикиндска општина подиглигла је модерну кланицу чија је изградадња стајала преко три милиона динарара. Машине је лиферовала реномирана чешешка фабрика Шкода, чији су стручњаци извршили и њихово монтирање. Кланична зграда је модерна, иако по обиму можда мала, али њен унутрашњи уређај задовољиће потпуно потребе града, па ће моћи да служи и за потребе извоза.

Велике припреме за Јесењи сајам у Лајпцигу

Лајпциг, крајем јула. — На овогодишњем Јесењем сајму у Лајпцигу, који ће се одржати од 25 до 29 августа, узеће видног учешћа, после читавог низа година отсуствовања са ове велике привредне приредбе, и Совјетска Русија.

Југославија, Бугарска и Румунија биће заступљен са знатно приширеним изложбама својих производа.

Швајцарски уред за унапређивање трговине и туризма приказаће привреду своје земље, а у посебном одељењу моћиће заинтересовани добити све потребне информације.

Мађарска намерава да уреди прегледну изложбу својих пољопривредних производа, јер је њена пољопривреда последњих неколико година знатно напредовала и у погледу квалитета као и квалитета.

Чешко-Моравски Протекторат приређује велику засебну изложбу „Стакло-Керамика".

ВЕЛИКА РАДИО ИЗЛОЖБА НА САЈМУ У ЛАЈПЦИГУ

На овогодишњем сајму приредиће се, поред осталих интересантних изложби, и изложба немачке радио индустрије, која ће на овом сајму бити знатно проширена. Радио изложба треба да на видљив начин прикаже све оно што је немачка радио индустрија спремила за извоз: најновије радио апарате и развој радио технике. Изложба у Лајпцигу преузела је на себе задатак да прикаже све новости у радио техници, које су се раније виђале на изложби у Берлину

Производња немачке радио индустрије, на челу са познатим радио предузећем Телефунткен, биће на видан начин приказана посетиоцима, као и све новости спремљене за 1940-41 годину.

Изложба радио апарата биће лепо и целисходно употпуњена излагањем појединих делова као и читавог прибора. На тај начин ће немачка радио индустрија дати свој први опсежни и заокружени преглед рада за време садашњег рата и уједно приказати нове конструкције и побољшања, нарочито на подручју радио цеви.

ЈЕДНА МОДНА НОВОСТ „КРЗНА" ОД ПЕРЈА

Основни је закон природе да четвороножне животиње имају крзно, док птице и остале пернате животиње имају перје. Али као код већ многих других ствари није мода ни овде остала споразумна са том целисходном одредбом природе, па је сада, да задовољи своје каприсе, без обзира на ту природну поделу — оживотворила збиља једну врло интересантну модну новост.

На овогодишњем велесајму у Лајпцигу, у оквиру велике понуде текстилног и конфекционог сајма, за који се пријавило око 700 излагача, модне куће изложиће своје нове моделе „крзна" од перја. Произвођач тих врло лепих модних новости је Судетска област, где вредне и врло окретне женске руке шију пахуљице од ћурана у врпце на тај начин, да се перце до перца саставља у чисто ручном раду. Те се врпце затим савијају заједно и причвршћују на поставу, па на тај начин настаје из перја „крзно".

Тај, са много спрегности добивени, материјал прерађује се онда са исто толико укуса у разне предмете за одевање, од којих ће се најновији модели моћи да виде на Лајпцишком сајму. Највећи и сигурно најлепши предмет претставља јутарњи огртач, који ће сигурно бити предмет пажње и дивљења женских посетилаца. Тај огртач греје исто тако као и крзно, лак је као перо, у правом смислу тих речи, а приљубљује се уз тело као свила. У неколико пастелских боја биће изложено и то: у светлоплавој, ружичастој и у блиставо беле.

За допуну вечерњих тоалета за позориште и концерте замишљени су полудуги огртачи, који најбоље повисују ефектност саме хаљине и уједно штите даму од хладног вечерњег ваздуха. Врло лепа комбинација је кратки болеро са прорезаним рукавима, који се може носити и на улици. Крзно од перја може се бојити у разним бојама крзна, као што су нутрија и сребрна лисица. За уличне хаљине ново је „крзно" већ и због тога практично, што је обојено „индантрен" бојама, које су постојане на светлу, сунцу и води, па тако одевни предмети не губе ни свој лепи облик ни чврстоћу, која је уопште врло велика

Ст. Ј.

Жандармерски капетан г. Зарчевић и потпоручник г. Аршинов похваљени За пожртвован рад при спасавању жртава поплаве

Похваљено је и неколико жандармма који су се нарочито истакли својим пожртвовним и савесним вршењемм службе за време поплаве

Као што је и познато, приликом последњих поплава у у Војводини жандармериски официри, подофофицири и жандарми показали су у одбрбрани од поплзве и спасавању становниништва и њихове имовине велику пожртвовност. Неколико међу њима нарочито су су се истакли и њиховој помоћи има да а се захвали што несрећа није била још ш већа. „Жандармериски весник" објављујеје сада наредбу команданта Дунавскзског жандармериског пука, жандармериског пуковника г. Телемаха Јанковића, којкојом похваљује ове пожртвовне официреире, подофицире и жандарме.

Командант Дг Дунавског жандармериског пука својом на наредбом похвалио је жандармериског капетана II класе г. Александра И. Зарчевића и жандармериског потпоручника а г. Драгољуба Ж. Аршинова за нарочито пожртвован и савестан рад и ве вешто организовање службе при спасавањуњу жртава поплаве и њихове имовине.

Нагаље је Ке Командант Дунавског жандармериског пука својом наредбом похвалио жанд. нареднике гг. Петра Н. Јануса, Франца Ј. Севера, Антона И. Ријавеца, Андрију Ј. Бауера, Алојза А. Жупеца, Алојза И. Гласа, Радована Перишића, Јосипа А. Шилингера, капларе Миленка Ђ. Глигорића, Боришу Д. Трипковића, Животу С. Вучинића, Лазара Ђ. Игића, Петра А. Шурјана, Божу Н. Веренца, Милована Крунића, Милутина С. Главинића, Гргу М. Бачића, Ивана Ј. Ребровића, Ђурђа Ђ. Буздума, Панту Ј. Дамјанца, Јагоша Р. Ранчевића. Алојза Ф. Огриза, припр. жанд. Лазара Л. Јакшића, припр. жанд. Видака Л. Миљковића, Првислава Радовановића, Живадина Банковића и Борисава Ресавца за предано, пожртвовно и савесно вршење службе при спасавању жртава поплаве и народне имовине.

Димитријевић, одлични спринтер БСК-а, први на ранг листи најбржих Југословена

„Илустроване спортске новости" у свом 31 броју од 30 јула о. г. доносе ранг листу најбржих Југословена по којој некадашњи члан СК Војводине, Димитријевић води са 10,9 испред Јовановића и Клинга, који имају резултат 11 секунди. Његовим одласком у БСК лакоатлетска секција Војводине је много изгубила.

Димитријевић је иначе студент права и чиновник Шумарског отсека Банске управе.

ШКОЛСКИ ПРОБЛЕМИ

О дисциплинском кажњавању средњошколских ученика

2

Послушност је прва добра навика у **животу,** предуслов других добрих навика **и увод** у схватање практичног живота. Ко успе да учини ученика послушним, успео је да изврши већи део васпитања. Разуме се, и овде игра важну улогу примерна личност наставникова. Прави је човек онај који је строг према себи, а благ према другима, а не онај који је строг према другима, а себе запушта. Наставник треба да издаје наредбе и да врши дужност из убеђења, а не због тога што му је све то наметнуто. Са ученицима треба да поступамо као са таквима какви треба да буду, јер ћемо их тако довести до онога што треба да буду. Потребан је будан оптимизам а не неповерење. Ако је неко песимиста и вечито слика ђавола на зиду, успеће да му се јави. Одмерен човек може рачунати на успех без прецењивања самог себе .Понашање наставниково треба да је природно, да има самодисциплину, да је слободно од сваке пренагљености, јер ако му ове особине недостају, постоје тешкоће за дисциплину. Најтеже казне долазе због оних наставника који не могу да нађу погодну реч. Онај наставник најбоље поступа који је способан да предвиди и да у клици угуши сваки конфликт.

Не треба сваку ситницу узети као **повреду ауторитета (crimen laese maiestatis magistri),** јер то би значило пуцати топовима на врапце, а тиме се ни најмање не одржава послушност и ауторитет. Сетимо се нашег ђачког доба кад смо каткад чинили глупости без икакве рђаве намере.

Заповест се може издати ако је човек **добро промислио ствар,** ако је утврдио да је нешто педагошки тачно и потребно. Треба добро размислити да се код ученика не би при извршењу појавиле сметње које онемогућују извршење, да се не тражи оно што унапред онемогућује послушност. Но и Омир некад задрема И најпажљивијем и најдоследнијем наставнику може се при издавању заповести некад десити да нареди нешто што се не може извршити или што из разлога, који су накнадно упознати, не би требало извршити. У том случају наставник треба отворено, без околишења, да повуче издату заповест. Себе може поправити у оваквој претераности само онај наставник који је сигуран у свој ауторитет, код кога ауторитет не стоји као тесан шешир на нечијој глави који и најмањи ветар може однети. Поступајући тако, наставник не треба ни мало да се боји за свој углед. Он ће омладини наговестити због чега то чини а она ће схватити то опет само као једну меру за добро њено и на тај начин само повећава своје поверење и преданост према наставнику. Нарочито се мора истаћи да наставник сваким својим кораком треба да увери ученика да боље управља његовим бићем него он сам, јер само на томе може базирати дејство заповести и васпитања.

Овом бих приликом нарочито скренуо пажњу на лаж, која се јако развила у ђачком друштву, а на исту се слабо реагира. Сви се морамо сложити у томе да је главни задатак васпитања неговање истине. За истином иде сва наука и сва настава школе. Ученик, у коме настава школска и наука није могла развити тежњу за истином, сасвим је промашио основну сврху васпитања. Честити људи излазе из школе где влада дух истине, а рђави где се трпи неистина. Неговање смисла за истину то је отмена дужност наставникова и оно је везано са свима проблемима морала. У школи се јављају велике препреке за неговање истине. Неистинити изговори, неистинита правдања изостанака, покушаји обмане, лажне одбране и лажна сведочења све то чини ланац страшних потеза. При тежим кривицама је готово основно правило код ученика: **si fecisti, nega.** Једва има ученика у вишим разредима који осећају потребу да кажу истину ако би то било на штету њихову или њихових другова. Ништа не тражимо строже и тачније него истину; ништа нас не може више огорчити него кад приметимо да нас лажу и обмањују: никог не презиремо више од лажљивца; ништа не желимо јаче да усадимо у дечју душу него љубав за истином; али ништа лакше не дозвољавамо и праштамо него лаж. Укратко речено, сви истичемо да је дивна и да је потребна истина, а баш преко те потребе најчешће прелазимо. Обележје данашњег времена чине конвенционална лаж, лаж ради забављања, пикантне измишљотине, оговарања, клеветања, ласкања, преваре у великом и малом, лажне вести. Сигурно је тога било и раније, али се у наше време то производи ужурбано и фабрички. Зар школа да не чини фронт према оваквом животу ван школских зидина? Међу људима би било много више љубави, поштовања, мира, задовољства, кад бисмо уопште били опрезнији и штедљивији у изрицању тзв. истина о другоме, па кад бисмо више загледали у себе и мерили своју унутрашњост према истини.

Ни најмање зато не желим да се омладини не верује. Напротив, мени се свиђа мишљење једног педагога који је рекао да више воли да га седам пута преваре него да он лично покаже неповерење према једном честитом младићу. Али код лажи не може бити компромиса, она се мора узети као отежавна околност. Зар да се подједнако казне два ученика при споља сличним кривицама, ако је један од њих употребио сва средства за лаж и превару, ако је чинио оно што не би чинио сваки донекле поштен човек ван зидина школских, док је други искрено признао кривицу и кајао се? Да ли се може веровати да ће лагање на које се ђак тако вежба кроз осам година остати без утицаја на његов карактер? Како може педагогија, која је неспособна да спречи да омлдина кроз године лаже, да уопште одговара идеалу националног и моралног васпитања, јер се све те лажи своде на кукавичлук или поквареност.

Мало сам опширније говорио о лажи, јер је прилично ухватила корена, како рекох, у ђачком друштву. Изнео сам да би се видело, каква би била непромишљеност ако би се прелазило при одмеравању казне преко овог греха, ако ученик не би осетио да помоћу лажи не може да прави „добар посао“ у школи.

Изнео сам у вези са питањем и то какав треба да је наставник да бисмо могли ученике чувати од грешака. Вредност дисциплинске превентивности ценила се још у старом веку. За познатог римског војсковођу, Метела, који је славно ратовао са Југуртом, каже римски историк Салустије да је баш у томе био **велики, Ita prohibenda a delictis magis quam vindicando exercitum brevi confirmavit — тако је (Метел) чувањем од погрешака више него казнама војску за кратко време оснажио.“**

Може бити да је било мишљења да се при одмеравању казне пази само на голу кривицу, да се за споља сличне кривице кажњава подједнако, без обзира на особености тих кривица и на лична својства дотичних ученика. Сад је јасно да има отежавних и ублажавних основа при одмеравању казне, које се односе на кривицу и кривчеву личност и које утичу да казна буде већа или мања. Само ћемо тако моћи да спроводимо начело индивидуализирања казне, које је основно начело у модерној педагогији и модерном законодавству. **Suum cuique, non idem cuique,** како се то лепо каже у латинском.

ВЕ[illegible]МИР СТЕФАНОВИЋ
директор Мушке гимн. у Суботици

ФЕЉТОН »ДАНА«

Каин и Авељ

Макс и Алекс Фишер

Адам и Ева бацише последњу грудву земље на ковчег великог мајмуна који је много година живео с њима. Са своја два чувена сина вратише се потом у пећину где су се настанили.

У оно доба Адам је већ морао да се чисти из земаљског раја. Знамо како га је Божја воља наморала да ради да би могао живети. Тешио се мало жалошћу што га је снашла; губитак свога пријатеља дао му је згодну прилику да се четрдесет осам сати добро одмори.

Имају ли можда жене осетљивије срце? Ева је лила обилне сузе. Овај диван шимпанза, један од најлепших примерака његове расе, често јој је правио друштво у часовима кад је Адам био у послу.

Зато што му је мајка плакала, Авељ је такође оплакивао свога великог пријатеља који му је увек доносио тако укусне орахе са кокосових дрвета, а кога је он звао „мој добри чича Коко“. А себичњак Каин гледао је само како да се проводи. Дизао је ногама облаке прашине.

Кад уђоше у пећину, Ева убриса сузе. Наслони своју плаву главу на рутаве груди свога мужа па рече:

— Он те је много волео. Боже, ала сам несрећна! Били смо троје, а сад смо двоје. Али ја сам тебе волела, само тебе волим, мој Адаме!

Адам виде да је потребно да уклони синове, па им рече:

— Децо, идите у земаљски рај да видите јесам ли ја тамо. Забављајте се. Али само паметно.

Каин је стајао код једног поточића и пљувао на једнога пужа да га утера у његову љуску.

Авељ је посматрао две глисте како се мешкоље на сунцу, што га је забављало.

— Каине, Каине, оди да видиш! Како су лепе!

— Ова већ је моја! дрекну Каин.

Авељ науми да лепо смести ону глисту што му је брат оставио. Направи кутију од дрвета, обложи је маховином и на њу положи глисту. На поклопцу направи прорез, кроз који ће јој спуштати семенке, ситне отпатке од меса итд. Изгледало је да ће овој глисти бити врло пријатно у кутији.

А Каин је метнуо своју глисту на камен, али тако да не може да мрдне. Није још могао да се реши на који начин да је мучи. Да ли да је удави у води? Ово му није изгледало доста варварски. Да ли да је сагори?

Узе један оштар каменчић, па хтеде да је исече на три једнака комадића.

— Поштеди је, браћо, преклињаше га Авељ. Немој да учиниш тај злочин. Уосталом ја се сећам шта нам је чича Коко једне вечери причао: ако се овике животиње исецкају, парчићи се опет брзо саставе.

— Је ли истина то што кажеш?

При помену имена покојног чича Коко неумољивом Каину паде на ум грозна мисао, да своју глисту живу закопа.

Каин стаде да копа рупу. Копао је све дубље и дубље, и уживао.

— Ах! Ах! гадна животињо! Ако је гроб, баш је гроб! Нећеш из њега умаћи!

Авел се ражалостио. Узалуд је покушавао да умилостиви брата.

— Имаш право, пусти коју сузу, потсмевао се Каин. Пријатно је слушати кад неко плаче на погребу.

Кад је гроб био готов, баци унутра глисту осуђену на смрт, па је затрпа ископаном земљом. Затим узе три тешка камена и метну их на гроб.

Авељ се згрози и викну: „Убица“! Браћа се посвађаше. Кад Адам чу вику, истрча из пећине.

— Но, децо, шта вам је? упита он.

Авељу је било одвратно да игра достављачку улогу, ћутао је. Његов брат, који се поносио својим неваљалством, исприча хладно како је Авељ метнуо своју глисту у кутију, а шта је он урадио са својом.

Адам диже своју очинску руку навикнуту да кажњава. Авел погледа сажаљиво на образе свога брата.

Да ли се рука Адамова случајно преварила? Авељ доби три добре ћушке.

— Ево ти! ево ти! и још једна ево ти! дрекну Адама. А то ћу казати матери. Вечерас нећеш добити колача. То ће те научити да не мучиш малу невину животињу.

И рече још:

— Каин ће појести твој колач.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

ЕНГЛЕСКА ЋЕ СЕ ХИДРОПЛАНОМ СНАБДЕВАТИ АЛУМИНИУМОМ ИЗ САД

Лондон, 1 августа. — „Дејли Телеграф“ јавља да је енглеско министарство за производњу авиона купило од г. Ричарда Арчволда, познатог финансијера из Њујорка, један велики хидроплан који ће превозити алуминиум из Сједињених Америчких Држава у Енглеску. Овај хидроплан преносиће два пута недељно по 3 и по тоне алуминиума из Америке у Енглеску.

НОВА ПРОЦЕНА МАЂАРСКЕ ЖЕТВЕ

Будимпешта, 1 августа. — Последњи званични извештај о стању жетве у Мађарској јавља да су се прилике знатно побољшале. Процена од почетка јула износила је 22.4 мил. мц. а процена од 16 јула 22.8 мил. мц. Прошлогодишња рекордна жетва изнела је 30 милиона мц. Како се сада говори о доброј просечној жетви, то се рачуна да ће овогодишња жетва изнети између 24 и 25 милиона мц.

Као што је познато званичне процене су увек врло опрезне. Мађарска домаћа потрошња износи неких 20 милиона мц., тако да би још увек остао извозни вишак од 4 мил. мц. Према немачко-мађарском привредном споразуму Немачка треба да добије најмање 50 од сто мађарског вишка пшенице.

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

БИОСКОПИ:

АПОЛО: Самртно пролеће
РОЈАЛ: Јунаци арене и Крађа у царској ризници
РЕКС: Деди
ОДЕОН: Грешна ноћ
УРАНИЈА: Од Нарвика до Париза.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-29 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ЦПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 27 јула до 2 августа

Апотека Алргић Мр. Светозара, Трг Косте Трифковића бр. 5. Телефон 25-81.

Апотека Дивилд Мр. Јоце, Булевар Краљице Марије 7. Телефон бр. 32-00.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођења није било.

Венчани су: Марковић Срета, дневничар и Киселица Иванка. — Боман Стефан, електричар и Мрав Елеонора Карола.

Умрли су: Димић Станко, дневничар, 38 год. — Декић Матија, послужитељ, 45 год.

—о—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 1 августа 1940.

ПШЕНИЦА: Уредбом утврђене цене.

КУКУРУЗ: бели Уредбом утврђена цена 192; жути Уредбом утврђена цена 182.

БРАШНО: 0гг и 0г 400—410, бр. 7 275—285.

МЕКИЊЕ: 172.50—175.

ПАСУЉ: бачки и сремски, бели, без врећа 440—450.

МАСТ: у кантама по 25 кг. брутто за нето 1860—1875.

Промет: мали.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Г. др. Јован Поповић, шеф отсека Државног хигијенског завода, одржаће низ предавања члановима радничке организације УРС. Прво предавање одржао је г. др. Поповић синоћ у просторијама УРса, у Словачкој улици, 13, о теми „Хигијена и социјалне болести". Радници показују велико интересовање за ова предавања. Г. др. Поповић ће сваке среде држати слична предавања.

Др. Д. Анау, лекар за живчане болести вратио се са пута и поново ординира од 9—11 и 3—5. Нови Сад, Краља Александра 16.

Гђа Мила и Вељко Матановић, секретар Штедионице Дунавске бановине, примаће посете о својој слави Св. Пророку Илији, Дубровачки пут 9/I.

Зид се срушио и затрпао монтера

Јуче око подне дошло је до тешке несреће у кући у Железничкој улици, број 91. Јосипа Биркенхајера, монтера, који је био запослен око монтирања неких цеви за време рада је затрпао зид који се срушио. У тешком стању пренесен је у Државну болницу.

Седница Одбора за обнову поплављених насеља

Државна помоћ од осам милиона динара за обнову пострадалиих насеља биће упућена Банскоој управи

Нова процена штете и износи 15,560.407 динара и за преко 6.5 милиона је мања од прве, лаичкее процене

Јуче после подне, под претседништвом потпретседника општине г. др. Обрада Милутиновића, одржана је седница Одбора за обнову поплављених делова Новог Сада. Инж. г. Никола Плавшић поднео је исцрпан извештај о извршеним предрадњама за обнову насеља.

Као што је познато, Ревизиони одбор поверио је инж. г. Плавшићу да спроведе ревизију процене штете. Процена је извршена уз сарадњу зидарских мајстора и градитеља. На јучерашњој седници инж. г. Плавшић је у извештају поновио своју ранију констатацију да се из помоћи Краљевске владе од осам милиона динара могу помоћи у најбољем случају само они којима су куће заиста порушене, и то само утолико што ће евентуално бити омогућено да се сваком оваквом страдалнику подигне кућа од собе, кухиње и оставе. Из овога износа свака друга помоћ је немогућа.

ПРВА БРИГА ТРЕБА ДА БУДЕ ДА СЕ СИРОМАШНИМ ПОРОДИЦАМА ОБЕЗБЕДИ КРОВ НАД ГЛАВОМ

Инж. г. Плавшић је у свом реферату нагласио и то да све предлоге, који иду за тим да се, према процени, процентуално подели помоћ у готовом новцу треба одбацити. Спровођење овог плана је немогуће већ и из разлога што је процена извршена површно и пристрасно. Ову тврдњу инж г. Плавшића, уосталом, поткрепљује и нове процена. Сем тога било би нехумано и несоцијално дати помоћи у сразмери штете за велике зграде, које су биле грађене за ренту, јер би власници малих кућа, сиротиња, добили тако мали износ, да би зидање нове куће за ову сиротињу било онемогућено.

С обзиром на то што је у питању око 714 порушених кућа, међу којима има 500 сиромашних породица, које, такорећи, не располажу никаквим сигурним приходом, треба да је главна брига да се овима обезбеди кров над главом још пре наступа зиме. Једино тако би се овим бескућницима олакшао живот. јер су без своје кривице ионако већ доста препатили.

Затим је инж .г. Плавшић указао на све тешкоће око обнове поплављених насеља. На Адамовићевом Насељу рекао је инж. г. Плавшић, материјал за градњу треба пренети у 40 разних улица. Пошто се предвиђа да се темељи свих грађевина до патоса изграде од набијеног бетона, да би тако нове грађевине најбоље могле да одоле унутрашњим водама. Овим водама неће се моћи избећи ни после изградње долме, јер ове грађевине већим делом леже на земљишту испод нивоа високе воде Дунава.

ПРЕМА НОВОЈ ПРОЦЕНИ ШТЕТА ОД ПОПЛАВЕ ИЗНОСИ 15 560.407 ДИНАРА

Из извештаја инж .г. Плавшића се види да је за израду фундамента из бетона и сокла потребно за 500 кућа око 10.000 куб. м. шљунка и око 140 вагона цемента. Ако се 350 кућа изгради од цигаља и 150 кућа од шупљих бетонских блокова, потребно је да се осигура око три милиона цигаљаља, 3000 куб. м. шљаке, 500 куб. м. песка ка и нових 30 вагона цемента. Прозори, вр, врата, кровна конструкција, креп, песак ак и креч за жбуку итд. показују нов издиздатак, и то само око набавке и транспнспорта, затим за стручне раднике и ор организацију за рационалну употребу м материјала.

Као што је познознато, прва процена дала је исказ штете од од 22,178.800 динара, а нова, коју врши ин инж. г. Плавшић са стручњацима износи 1и 15,560.407 динара. Према изјави г. Плавлавшића, ни ова процена није још потпуно тачна, иако су ревизијом многе грешке елиминисане. Ова разлика може да ца износи свега око 5 од сто.

170 КУЋА С СУ ВЕЋ ПОДИГЛИ ЊИХОВИ В. ВЛАСНИЦИ

Из даљих излаглагања инж. г. Плавшића се види да су су од укупног броја порушених кућа 170 170 већ подигли њихови власници из сопсопствених сретстава или помоћу зајма. Н На Адамовићевом Насељу, пре поплаплаве, било је око 200 кућа од једне соб собе и кухиње, док су остале порушене ене зграде биле веће. Из тога се види да да преостају још за хитну изградњу 544 544 куће. На тај начин за изградњу свасваке куће преостало би 14.705.80 динара. ра.

Из понуда пр предузимача се види да би изградња једнедне куће из предвиђеног материјала стајалаја 35—45.000 динара. У случају заједједничке акције и централног вођења ра радова као и заједничке набавке гр грађевинског материјала навелико, свака ка кућа стајала би свега око 22.000 динарара. Међутим, из сретстава која је дрдржава ставила на расположење могла би би се извршити набавка целокупног ог грађевинског материјала а не би ништа преостало за трошкове за радну су снагу.

Затим је инжнж. г. Плавшић изложио да би сада хиткитно требало приступити изградњи приземземних једнособних кућа за оне страдалналнике који немају кров над главом. За За време зимских месеци требало би тратражити могућности за стварање капиталтала за отштету осталим кућевласницима ма чије куће нису порушене, него само оо оштећене, као и онима који су из влвластитих сретстава или помоћу зајма пи подигли своје нове домове.

ДРЖАВНА ІА ПОМОЋ БИЋЕ УПУЋЕНА ІА БАНСКОЈ УПРАВИ

У вези са изв извештајем инж. г. Плавшића говорили си су гг. др. Милан Матић, др. Воја Мијатјатовић, Вадоц, Дернер, Нађ, Суботин и и други.

Пали су предлози да се отштета исплати у новцуцу, затим процентуално, прогресивно. НеНеки су предложили да се из помоћи д државе исплати отштета у висини од 50 % од сто. Било је и предлагача који налалазе да је потребно да град подигне з зајам и заједно са државном и бановвинском помоћи исплати целу штету посострадалима.

Најзад је узузео реч г. Павасовић, претседник Удруженја за унапређење Адамовића Насеља, који је прочитао, на највеће изненађење свих присутних, акт којим се извештава управа Удружења за унапређење Адамовићевог Насеља да ће држава исплатити помоћ од осам милиона динара Банској управи.

Наравно да ова одлука ствара сасвим нову ситуацију, с обзиром на то што се претпоставља да се на тај начин подела помоћи поверава Банској управи.

Г. Павасовић је изразио благодарност градском већнику инж. г. Плавшићу, који је најсавесније испитао питање обнове Адамовићевог Насеља и који је омогућио да ово питање буде у најкраћем времену решено.

Решено је на крају да депутација грађана, под вођством потпретседника општине г. др. Обрада Милутиновића, посети данас бана г. др. Бранка Кијурину у вези са одлуком да Банска управа има да изврши поделу помоћи. Депутација ће замолити г. Бана да се ова подела што хитније изврши.

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

Парадокс

(Поводом недавног боксерског злочина у Београду)

Изрека је стара (а, кажу, и права):
„У снажноме телу — и душа је здрава"
Ал' боксерска снага каткад нема мира,
Па из тела здраву душу — избоксира!

Аб.

ТУРИСТИЧКЕ ВЕСТИ

Излет аутокаром на Опленац и Аранђеловац

Друштво Фрушка Гора приређује у недељу, 4 августа, друштвено путовање својим удобним аутокаром из Новог Сада на Опленац и у Аранђеловац. Програм путовања је следећи: из Новог Сада полази аутокар у 5 сати ујутру испред Путника, долази у Београд око 6.30. После кратког задржавања, путује се даље за Опленац где се стиже око 9.30. Разгледање задужбинске цркве и посета гробу Блаженопочившег Витешког Краља Александра Првог. У 11 сати путује се у Аранђеловац. Ручак у новом хотелу Буковичке бање, затим разгледање купатила и шетње кроз парк. Аутобус враћа се из Аранђеловца у 17 часова за Авалу, где ће се посетити гроб Незнаног јунака. После задржавања од једног сата на Авали, наставља се путовање за Београд, где ће се вечерати, а затим повратак у Нови Сад (дол. око 23.30). Цена вожње по особи дин. 110. Ручак у Буковичкој бањи и вечеру у Београду плаћају учесници сами и непосредно. Пријаве за ово путовање прима Путник у Новом Саду (телефон 22-22) најдуже до 3 августа у подне. Додељивање места у аутобусу вршиће се по реду примљених пријава.

РОЈАЛ

Дуплм програм
I. 3 брата Риц у филму
Јунаци арене
II. Шерлок Холмс
(Крађа у царској ризници)

ОДЕОН

Данас
приказује ПОЛУ НЕГРИ у филму
Грешна ноћ

АПОЛО

Најуспелији филм ове сезоне
Самртно пролеће
У главним улогама: Караџи Каталин, Јавор Пал, Серењи Ева

РЕКС

Данас
ШИРЛИ ТЕМПЛ у дивном техниколор филму
Деди

УРАНИЈА

приказује јединствени документарни ратни филм Западног фронта
Од Нарвика до Париза
Улазнице у претпродаји. Тел. 40-31

МАЛИ ОГЛАСИ

ЗБОГ ОДЛАСКА ИЗ НОВОГ САДА

продајем: луксузну салон гарнитуру махагони стил Бидермајер, комплетну спаваћу собу масивну отворене боје, луксузну ручаоницу од тврдог дрвета, празна винска бурад и још много других ствари и намештаја. Преглед сваког дана од 8—12 часова код продавца Душана Монашевића, Пашићева 9, Нови Сад (1694)

ЗА ИЗДАВАЊЕ

3 велике собе и остало, Фрушкогорски пут 1. (1821)

КУЋА

у центру вароши, месечни приход дин. 1.600. Цена дин. 125.000.

КУЋА

чова са 3 стана. Цена дин. 145.000

КУЋА

близу велике поште месечни приход дин. 3.500. Цена дин. 500.000.

САЛАШ

близу Новог Сада, 23 јутра оранице и цели инвентар, дин. 475.000.

ПЛАЦ

15 комада плацева, 12 метери са улице 30 метери дубоко, на добром месту, по комаду од 20.000 до 25.000 динара.

САЛАШ

близу Новог Сада 6 јутара оранице 6 јутара воћњака са господарским зградама, посебно за млађе и посебно за газду. Велики обор за 200 комада свиња. Ко жели добро купити нека ову прилику искористи. Хитна продаја због одласка из Новог Сада. — БИРО продаја и куповина покретнина, Нови Сад, Илије Огњановића 18. Позади „Танурџића". (1844)

СПОРТ

Припрема за недељни програм

БАСК или Витез требало би да играју с Војводином у Н. Саду

Новосадској Војводини не остаје још много времена за последње припреме уочи наступајућег јесењег лигашког првенства које, као што је познато, почиње 18 августа. Још свега две недеље стоје „црвенима" на располагању за ову сврху.

За недељу, 4 о. м., како смо обавештени, управа новосадског лигаша ступила је у преговоре с БАСК-ом, из Београда и с Витезом, из Земуна, ради одигравања једне пријатељске утакмице у Новом Саду. Чији услови буду повољнији, с њим ће се уговорити ова утакмица. У сваком случају оба позвата клуба претстављаће занимљиве партнере Војводине, јер и БАСК и Витез играју леп, технички футбал.

У току данашњег дана знаће се коначно с ким је утакмица уговорена.

Новосадска Војводина преговара с Ујпештом за једну утакмицу у Новом Саду

Како смо обавештени, управа новосадске Војводине налази се у преписци с познатим мађарским лигашким клубом Ујпештом, ради гостовања Пештанаца у Новом Саду.

Уколико би се преговори успешно завршили и уколико не би искрсле какве друге, непредвиђене сметње, Ујпешт би требало да игра са новосадским лигашем 11 или 15 о. м., дакле уочи отварања првенствене лигашке сезоне.

У три реда...

Спортске вести са свих страна

Пленарна седница управе „Војводине" одржаће се вечерас (у четвртак) у 20 ч. у „Липи", Милетићева ул. На дневном реду су важна клупска питања уочи лигашког првенства.

Велики пропагандни винг-понг турнир приређује Новосадска католичка читаоница у недељу, 4 августа, у великој дворани Читаонице у Дударској улици 18. Пријаве за турнир примају се свакодневно у Читаоници од 20—22 часа.

Шосбергер, одлични навални играч новосадске „Војводине" играће и у наредној сезони за „Војводину".

Дулцис-Апатински СК 3:1 (2:0)

Апатин, 1 августа. — Са великим интересовањем очекивана је утакмица између врбаског Дулциса и Апатинског СК-а, која треба да послужи као почетак нових бољих односа између ова два клуба и као знак сарадње на спортском пољу, између Апатинаца и Врбашана. Интересовање је било оправдано јер је игра била на високом нивоу и претстављала је право уживање за гледаоце. Дулцис је победио заслугом своје одличне навале, која је већ у првом полувремену, преко Петровића и Пана, постигла вођство од 2:0. Игра у другом полувремену била је равноправна: свака екипа постигла је по један гол, тако да је крајњи резултат био 3:1 за Дулцис.

Код Апатинаца су се истакли Менрат, Борош и Домбовић.

—о—

У недељу играју у Панчеву СК Банат и БАК

Панчево, 1 августа. — У недељу, 4 августа одиграће се реванш-утакмица на игралишту „Баната" и БАК-а, из Беле Цркве, за улазак у први разред Банатске лиге. Како је Банат постао првак другог разреда Панчевачке групе, то у Панчеву за ову утакмицу влада велико интересовање.

Јазбец, познати играч загребачке „Конкордије" и вишеструки репрезентативац, према вестима из Загреба требало би да пређе у Грађански.

У Ст. Футогу гостоваће у недељу Лубурићев клуб, београдски „Борац", који ће се у пријатељском мечу састати са домаћим ФСК-ом. Како је „Борац" познат прворазредни клуб престонице за његово гостовање у Футогу влада велико интересовање.

„Salva" АНТИПЕРУТИН РЕШАВА ВАС ШТЕТНЕ ПЕРУТИ.
Добива се у свим стручним радњама!

Тражи се
разносачица и трчкало са бициклом. Јавити се у администрацији „Дана".

У СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА

продаје се вила са виноградом. Налази се идући Стражилову. За услове упитати Константина Велимировића, професора, Сремски Карловци. (1819)

ДИПЛОМИРАНИ ФИЛОЗОФ

даје часове из енглеског и француског језика и спрема за поправни испит. Адреса: Мојзес Едит, дипл. фил., Нови Сад, Краља Петра Другог 59. (1823)

ИЗДАЈЕ СЕ ЗА 15 СЕПТЕМБРА

засебна кућа од собе, претсобља, кухиње, веранде и шупе. Упитати од 2—5 поподне, Ђорђа Рајковића ул. 3. (1843)

ПОМОЋНУ БЛАГАЈНИЦУ

на дневној благајни треба одмах Набављачкој задрузи државних службеника. Милетићева ул. 19. У обзир долази озбиљна радна снага. За плату и услове упитати: у канцеларији задруге између 9—11 до подне. Истовремено тражи одмах научника озбиљног из боље куће. (1838)

Оглас

„Кулпин" творница конзерва д. д. у Новом Саду

одржаће у суботу, 31 августа 1940 године у 16 часова у просторијама творнице редовну главну скупштину на коју се деоничари овиме позивају.

Дневни ред скупштине је следећи:

1) Извешта Управног и адзорног одбора.
2) Преглед и оверовљење закључних рачуна и решење о резултату.
3) Разрешење Управног и Надзорног одбора и бирање нових чланова Управног и Надзорног одбора.
4) Евентуалије.

У смислу § 10 друштвених правила на скупштини могу учествовати они деоничари који своје деонице барем 8 дана пре скупштине положе на благајни овог деоничарског друштва. Евентуални предлози деоничара, који нису у Управном одбору, имају се овоме 8 дана пре скупштине писмено предати.

Нови Сад, 29 јула 1940 год.

Управа »КУЛПИН«
творнице конзерва д. д.

Власник за ДАН к. д.: Лазар АТАНАЦКОВИЋ, Краља Петра I, 9. Ротациона штампа: ДАН к. д., штампарско-издавачко предузеће, Краља Александра, 7